

N A C R T

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI VOJNIH I CIVILNIH INVALIDA RATA**

Zagreb, ožujak 2003.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
ZAŠTITI VOJNIH I CIVILNIH INVALIDA RATA**

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ("Narodne novine", br. 33/92., 77/92., 27/93., 58/93., 2/94., 76/94., 108/95., 108/96. i 82/01.) u članku 5. točka 4. mijenja se i glasi:

"pri obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija ako ju je na tu dužnost uputilo nadležno tijelo u okviru međunarodnih obveza poslije 15. svibnja 1945. godine."

Članak 2.

U članku 14. iza točke 3. dodaje se točka 4. koja glasi: "4.Profesionalnu rehabilitaciju;"

Dosadašnje točke 4. i 5. postaju točke 5. i 6.

Članak 3.

Iza članka 20. dodaje se podnaslov i članak 20a. koji glasi:

"4. Profesionalna rehabilitacija

Članak 20a.

Mirnodopski vojni invalid i civilni invalid rata kod kojeg je uzrok invalidnosti djelomično ili u cijelosti posljedica rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti na osnovi kojih je stekao svojstvo mirnodopskog odnosno civilnog invalida rata a kod kojeg postoji preostala radna sposobnost, ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje posla za koje se traži stručna sprema viša od njegove, bez obzira je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje, ako nema navršene godine života i to: žena 40 godina, a muškarac 45 godina.

O pravu na profesionalnu rehabilitaciju i roku trajanja rehabilitacije u prvom stupnju rješava područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje prema prebivalištu invalida, a u drugom stupnju Središnja služba Hrvatskog zavoda za

zapošljavanje, sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Za vrijeme profesionalne rehabilitacije invalid ima pravo na novčanu pomoć u visini osnovice za određivanje opskrbnine ako mu redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu redovnih novčanih prihoda iz članka 34. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

Ako invalid za vrijeme profesionalne rehabilitacije živi izvan mjesta svoga prebivališta novčana pomoć iz stavka 3. ovoga članka povećava se za 50%.

Za vrijeme dok invalid prima novčanu pomoć iz stavka 3. ovoga članka ne može koristiti pravo na opskrbninu."

Članak 4.

Članak 24. briše se.

Članak 5.

U članku 25. stavku 2. iza riječi: "bračni drug i djeca" stavlja se zarez i dodaju riječi: "te roditelji".

Članak 6.

U članku 26. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

Pravo na obiteljsku invalidninu, pod uvjetima iz stavka 3. ovoga članka, imaju roditelji vojnog odnosno civilnog invalida rata I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe po osnovi oštećenja organizma, ako niti jedan član uže obitelji ne koristi to pravo.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 7.

U članku 27. stavku 1. iza riječi: "Roditelji" dodaju se riječi: "iza osobe poginule, nestale ili umrle pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona".

Članak 8.

U članku 28. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Obiteljska invalidnina za jednog korisnika iza osobe iz članka 12. točke 3. do 6. ovoga Zakona iznosi 25% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovoga članka."

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 9.

U članku 34. u uvodnoj rečenici iza riječi: "ovoga Zakona" stavlja se zarez i briše riječ: "i", a iza riječi: "sudionici rata" briše se zarez i dodaju riječi: "i članovi obitelji sudionika rata od prije 9. rujna 1943. do 15. svibnja 1945. umrlih poslije 15. svibnja 1945.", te iza riječi: "prebivalište" dodaju se riječi: "i žive".

Članak 10.

U članku 37. stavku 1. na kraju rečenice umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: "a za članove obitelji sudionika rata od prije 9. rujna 1943. do 15. svibnja 1945. umrlih poslije 15. svibnja 1945. iznosi 16,50% od proračunske osnovice."

Članak 11.

U članku 47. stavku 2. na kraju rečenice umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: "a za članove obitelji sudionika rata od prije 9. rujna 1943. do 15. svibnja 1945. umrlih poslije 15. svibnja 1945. iznosi 11,50% od proračunske osnovice."

Članak 12.

Iza članka 47. dodaje se podnaslov: "3. Besplatni udžbenici", a članak 48a. mijenja se i glasi:

"Članak 48a.

Djeca osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona imaju pravo na besplatne obvezatne udžbenike za potrebe redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama.

Djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona imaju pravo na besplatne obvezatne udžbenike za potrebe redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama.

Pravo na besplatne obvezatne udžbenike za potrebe redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama imaju i mirnodopski vojni odnosno civilni invalidi rata čija je invalidnost nastupila pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona.

Osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka imaju pravo na besplatne obvezatne udžbenike, ako to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu redovnih novčanih prihoda iz članka 34. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona."

Članak 13.

Iza članka 48a. dodaju se podnaslovi i članci 48b., 48c., 48d., 48e., 48f., 48g., 48h., 48i. i 48j. koji glase:

"4. Prednost pri upisu u obrazovne ustanove

Članak 48b.

Djeca osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona, djeca civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8. ovoga Zakona, djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine sa 100% oštećenja organizma čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona, izravno se upisuju u srednje škole i visoka učilišta, pod uvjetom da prijeđu bodovni odnosno razredbeni prag, odnosno da zadovolje na ispitu sposobnosti i darovitosti u srednjim školama u kojima se provodi prijemni ispit.

5. Posebni dodatak

Članak 48c.

Djeca osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona i djeca civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8. ovoga Zakona imaju pravo na posebni dodatak u visini od 10% od proračunske osnovice, za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama ako nisu korisnici opskrbnine i ako im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu redovnih novčanih prihoda iz članka 34. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

6. Stipendije

Članak 48d.

Djeca osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona, djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona i mirnodopski vojni i civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona imaju pravo na stipendiju tijekom redovitog studiranja na visokim učilištima ako im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu redovnih novčanih prihoda iz članka 34. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

Uvjete i mjerila za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar znanosti i tehnologije uz prethodnu suglasnost ministra rada i socijalne skrbi.

7. Prednost pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove

Članak 48e.

Djeca osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona, djeca civilni invalidi rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8. ovoga Zakona i djeca mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine sa 100% oštećenja organizma, imaju prednost pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove, ako im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu redovnih novčanih prihoda iz članka 34. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

8. Prednost pri zapošljavanju

Članak 48f.

Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske obvezni su pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima dati prednost pri zapošljavanju:

1. djeci osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona;
2. mirnodopskim vojnim i civilnim invalidima rata čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona;

3. bračnom drugu i roditeljima osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona.

Prednost ostvarivanja prava na zapošljavanje ostvaruje se redosljedom od točke 1. prema točki 3. ovoga članka pod uvjetom da nema kandidata iz članka 38. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji koji imaju prednost.

Prednost pri zapošljavanju iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti samo jednokratno, osim u slučajevima zasnivanja radnog odnosa na određeno vrijeme, a ne mogu ga ostvarivati osobe kojima je radni odnos prestao otkazom zbog skrivljenog ponašanja radnika, otkazom radnika ili sporazumom.

Provedbu odredaba ovoga članka nadzire inspekcija rada odnosno upravna inspekcija, u postupku i na način utvrđen odredbama članka 38. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

9. Prednost pri smještaju u domove socijalne skrbi

Članak 48g.

Vojni i civilni invalid rata I. do IV. skupine čije je oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona, te roditelji i bračni drug osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona imaju prednost pri smještaju u domove socijalne skrbi.

10. Oslobađanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta

Članak 48h.

Vojni i civilni invalidi rata oslobođeni su od plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta za izgradnju stambenog, gospodarskog, poslovnog ili javnog objekta, pri dobivanju lokacijske dozvole sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti samo jedanput.

11. Posebni staž

Članak 48i.

Osobe iz članka 8. stavka 1., točke 1. i stavka 2. članka 8. ovoga Zakona koje su kao zaposlene odvedene u zatočeništvo, vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju, a ako nisu bile zaposlene vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao poseban staž u jednostrukom trajanju.

12. Pravo na troškove prijevoza i pogreba

Članak 48j.

Ured Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale snosi troškove prijevoza i pogreba posmrtnih ostataka civilnih žrtava iz Domovinskog rata na području Republike Hrvatske, nakon postupka ekshumacije i identifikacije."

Članak 14.

U članku 56. stavku 1. iza riječi: "na naknadu troškova prijevoza;" dodaju se riječi: "o načinu i postupku utvrđivanja posebnog staža;"

Članak 15.

U članku 58. stavku 4. umjesto riječi: "i" stavlja se zarez, a iza riječi: "dodatak za pripomoć u kući" stavlja se zarez i dodaju riječi: "posebni dodatak i novčana pomoć".

Stavci 7. i 8. brišu se.

Članak 16.

Članak 62. mijenja se i glasi:

"U slučaju smrti korisnika prava iz ovoga Zakona prestanak prava utvrđuje se zaključno zadnjim danom u mjesecu u kojem je korisnik umro.

Dospjele, a neisplaćene svote novčanih primanja iz ovoga Zakona mogu se isplatiti članovima obitelji koji su s korisnikom do njegove smrti živjeli u zajedničkom kućanstvu, na njihov zahtjev."

Članak 17.

U članku 64. riječi: "i pravo na doplatu za djecu" brišu se.

Članak 18.

Članak 73. mijenja se i glasi:

"Činjenica da je bolest nastala, pogoršala se odnosno pojavila pod okolnostima iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona utvrđuje se samo na osnovi medicinske dokumentacije koja potječe iz vremena službe u oružanim snagama Republike Hrvatske ili iz vremena od trideset dana nakon otpuštanja iz oružanih snaga.

Činjenica da je bolest nastala, pogoršala se odnosno pojavila pod okolnostima iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona utvrđuje se samo na osnovi medicinske dokumentacije koja potječe iz vremena zlostavljanja odnosno otpusta iz zatočeništva ili iz vremena od trideset dana nakon zlostavljanja odnosno otpusta iz zatočeništva.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka činjenica da je bolest PTSP nastala, pogoršala se odnosno pojavila pod okolnostima iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona može se utvrditi na osnovi medicinske dokumentacije koja nije starija od dvije godine nakon zlostavljanja odnosno otpusta iz zatočeništva."

Članak 19.

U članku 74. stavku 3. na kraju umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: "ako su iz te dokumentacije vidljive okolnosti stradavanja."

Članak 20.

Članak 75. mijenja se i glasi:

"Zahtjev za priznavanje svojstva mirnodopskog vojnog invalida po osnovi oštećenja organizma nastalog zbog bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona može se podnijeti nakon otpuštanja iz oružanih snaga Republike Hrvatske, a najkasnije u roku pet godina od dana otpuštanja iz oružanih snaga.

Zahtjev za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi osobe koja je od bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 7.

stavka 1. ovoga Zakona, umrla u roku od godinu dana od otpuštanja iz oružanih snaga Republike Hrvatske, može se podnijeti u roku od pet godina od dana smrti te osobe.

Zahtjev za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi osobe koja je od bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona, umrla u roku od godinu dana od dana zlostavljanja odnosno otpuštanja iz zatočeništva, može se podnijeti u roku od pet godina od dana smrti te osobe.

Pod otpuštanjem iz oružanih snaga podrazumijeva se prekidanje obveze služenja vojnog roka, otpuštanje ročnika nakon odsluženja vojnog roka ili zbog nesposobnosti za vojnu službu i otpuštanje vojnog obveznika s vojne vježbe u vojnim postrojbama, odnosno vojnim ustanovama."

Članak 21.

U članku 79. stavku 1. iza riječi: "dodatak za pripomoć u kući" stavlja se zarez i dodaju riječi: "posebni dodatak i novčanu pomoć".

Članak 22.

Članak 92. mijenja se i glasi:

"Troškovi u svezi s radom liječničkih povjerenstava, troškovi medicinskih ispitivanja obavljenih po uputi liječničkih povjerenstava iz članka 76. stavka 2. i članka 77. stavka 1. i 2. ovoga Zakona, troškovi platnog prometa, te troškovi tiskanja tiskanica za izvršavanje rješenja po ovom Zakonu, isplaćuju se iz sredstava osiguranih prema članku 4. ovoga Zakona."

Članak 23.

Iza članka 98. dodaje se naslov i članak 98a. koji glase:

" IXa. KAZNENE ODREDBE

Članak 98a.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba, a novčanom kaznom od 300,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u pravnoj osobi ili čelnik tijela pravne osobe, ako:

1. pri upisu u obrazovne ustanove postupi protivno odredbi članka 48b. ovoga Zakona,
2. pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove postupi protivno odredbi članka 48e. ovoga Zakona,
3. pri zapošljavanju postupi protivno odredbi članka 48f. ovoga Zakona,
4. pri smještaju u domove socijalne skrbi postupi protivno odredbi članka 48g. ovoga Zakona."

Članak 24.

Zahtjev za priznavanje svojstva civilnog invalida rata po osnovi oštećenja organizma nastalog zbog bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 8. stavka 2. Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ("Narodne novine", br. 33/92., 77/92., 58/93., 2/94., 76/95. i 108/95.) može se podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Zahtjev za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi osobe koja je od bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 8. stavka 2. Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ("Narodne novine", br. 33/92., 77/92., 58/93., 2/94., 76/95. i 108/95.), umrla u roku od godinu dana od dana zlostavljanja odnosno otpuštanja iz zatočeništva, a protekao je rok iz članka 75. stavka 3. toga Zakona, može se podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 25.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, po službenoj dužnosti provest će postupak i u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijet će novo rješenje o pravu na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe i ortopedski dodatak, za korisnike tih prava koja su ostvarili do stupanja na snagu ovoga Zakona, a kojima je postotak oštećenja organizma utvrđen za stalno zbog PTSP ako je PTSP djelomično ili u cijelosti utjecao na ukupni postotak oštećenja organizma.

Rješenja donijeta temeljem stavka 1. ovoga članka podliježu reviziji. Reviziju obavlja nadležno ministarstvo. Ako je protiv prvostupanjskog rješenja podnijeta žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako vojni odnosno civilni invalid rata u postupku iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne pristupi pregledu ili na drugi način onemogući da nadležno liječničko povjerenstvo

dade nalaz i mišljenje, donijet će se rješenje o prestanku prava. Pravo prestaje od prvog dana idućeg mjeseca od donošenja prvostupanjskog rješenja.

Kada se pravo po rješenju donijetom po odredbama ovoga članka smanjuje ili gubi, pravo se smanjuje ili gubi od prvog dana idućeg mjeseca nakon konačnosti prvostupanjskog rješenja.

Članak 26.

U članku 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ("Narodne novine", br. 58/93.) riječi: "odnosno nabavu udžbenika uz popust" brišu se.

Članak 27.

U članku 5. stavku 1., članku 8. stavku 1., članku 12. stavku 1., točke 2., 4., 5. i 6., članku 15. stavku 2., članku 19. stavku 1., članku 70. stavku 1. i članku 72. stavku 1., 3. i 4. iza riječi: "rane" riječ: "povreda" u odgovarajućem padežu briše se, a u članku 6. stavku 1. iza riječi: "ranjena" riječ: "povrijeđena" briše se.

U članku 72. stavku 3. riječi: "članka 5. stavka 1. točke 3." zamjenjuju se riječima: "članka 5. stavka 1. točke 2., a iza riječi: "ranjavanja" riječ: "povređivanja" briše se.

Članak 28.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama", a odredbe članaka 8., 9., 10. i 11. ovoga Zakona primjenjuju se od 1. svibnja 2003. godine.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Važeći Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ("Narodne novine", br: 33/92, 77/92, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96 i 82/01) stupio je na snagu 1.7.1992. godine. Desetogodišnja primjena toga Zakona pokazala je veću održivost sustavnih rješenja, ali i potrebu da se pojedini instituti korigiraju i prilagode uvjetima društvenog i gospodarskog razvoja zemlje, a i da se smanje razlike spram ukupnih invalidskih prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, te da se na socijalno pravičniji način uredi pravni položaj i zaštita vojnih invalida II. svjetskog rata, mirnodopskih vojnih invalida, civilnih invalida iz II. svjetskog rata, civilnih invalida iz Domovinskog rata, i članova njihovih obitelji.

Naime, prilikom izrade Nacrta zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (prva polovina 1992. godine) imale su se u vidu poteškoće u svezi s osiguranjem sredstava u proračunu, a rat je zahtijevao i nove rashode iz proračuna, za nove invalide (vojne i civilne), te članove njihovih obitelji koje je trebalo zbrinuti.

Stoga su tim Zakonom u odnosu na ranija zakonska rješenja, pooštreni uvjeti za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu u pogledu dobne granice za žene 55 godina a muškarce 65 (ranije 45 odnosno 60). Zatim, zaštitom su obuhvaćeni samo oni sudionici rata koji su stupili u rat prije 9.9.1943. godine (ranije zaštitom su bili obuhvaćeni i sudionici koji su u rat stupili do 30.6.1944. godine). Zakonom nije predviđena zaštita za članove obitelji poslije smrti sudionika rata, ako je sudionik umro poslije 15.5.1945. godine. Mogućnost ostvarivanja prava na obiteljsku invalidninu propisana je samo za bračnog druga i djecu umrlih invalida od I. do IV. skupine ako je invalid do smrti koristio pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe.

Praćenjem primjene Zakona uočeno je da su najugroženija skupina udovice sudionika rata koji su umrli poslije 15.5.1945. godine. Naime, radi se o osobama koje su u poodmakloj dobi (pretežito preko sedamdeset i više godina) koje smrću supruga ostaju bez ikakvih primanja. Njima je već 1980. godine kada je uvedena obveza mirovinskog osiguranja za sve poljoprivrednike zbog godina života prestala obveza plaćanja doprinosa za mirovinsko osiguranje, te su tako ostale materijalno neosigurane budući da su ovisile o materijalnim primanjima supruga.

Obiteljska invalidnina iza poginuloga civila odnosno osobe poginule na služenju vojnog roka propisana je u znatno manjem postotku nego iza poginuloga branitelja, a propisani su i uvjeti koje moraju ispunjavati članovi obitelji da bi ostvarili pravo na obiteljsku invalidninu (da nisu korisnici mirovine – bez obzira na

visinu mirovine, da nisu zaposleni i da se ne bave privrednom ili profesionalnom djelatnošću).

U tome smislu ocijenjeno je da treba:

- pored sadašnjeg prava na opskrbinu sudionicima rata koji su stupili u rat prije 9.9.1943. godine i bili u ratu do 15.5.1945. godine, to pravo propisati i za članove njihove obitelji, (u pravilu udovicama) koji bi to pravo ostvarili poslije smrti sudionika rata;

- visinu obiteljske invalidnine, za članove obitelji, koji to pravo ostvaruju iza poginulog civila ili iza osobe poginule na služenju vojnog roka, povisiti kako bi se smanjila razlika u odnosu na članove obitelji poginulih boraca koji pravo ostvaruju u većem postotku i bez ograničenja koja imaju članovi obitelji civila i osoba poginulih na služenju vojnog roka;

- pored bračnog druga i djece iza umrlog invalida I. – IV. skupine koji je za života koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe, propisati i da roditelji mogu ostvariti pravo na obiteljsku invalidninu, ako niti jedan član obitelji ne koristi to pravo;

- smanjiti razliku u visini, vrsti i opsegu prava vojnih i civilnih invalida II. svjetskog rata, sudionika rata, mirnodopskih vojnih invalida iz poraća, civilnih invalida iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u odnosu na prava HRVI i članove obitelji poginulih, nestalih i zatočenih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata uređuje se:

- pravo na profesionalnu rehabilitaciju mirnodopskom vojnom i civilnom invalidu rata i pravo na novčanu pomoć za vrijeme profesionalne rehabilitacije, ako s obzirom na preostalu radnu sposobnost i godine života, izobrazbu i druge okolnosti ispunjava uvjete za uspješnu rehabilitaciju;

- pravo na obiteljsku invalidninu roditeljima vojnog odnosno civilnog invalida rata I. – IV. skupine, pod uvjetom da je invalid za života koristio pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe, te da niti jedan član uže obitelji ne koristi to pravo;

- povećava se postotak u kojem se određuje svota obiteljske invalidnine, za članove obitelji iza poginulih civilnih osoba i osoba poginulih za vrijeme služenja redovnog vojnog roka;

- pravo na opskrbninu i dodatak za pripomoć u kući za članove obitelji sudionika rata od prije 9.9.1943. do 15.5.1945. godine koji su umrli poslije 15.5.1945. godine (u pravilu udovicama a iznimno djeci kod kojih je nesposobnost za privređivanje nastupila prije 15 godine života);

- pravo na besplatne udžbenike za potrebe redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama djeci mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata, civilnim invalidima rata i mirnodopskim vojnim invalidima, ako im redovni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu mjesečnih redovnih novčanih prihoda;

- pravo na prednost pri upisu u obrazovne ustanove djeci poginulih, umrlih ili nestalih civilnih osoba i osoba poginulih za vrijeme služenja vojnog roka, djeci civilnim invalidima rata i djeci mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata 100% I. skupine;

- pravo na posebni dodatak djeci osoba poginulih, umrlih ili nestalih, te djeci civilnim invalidima rata, za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama, ako im redovni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu mjesečnih redovnih novčanih prihoda i ako nisu korisnici opskrbnine;

- pravo na stipendiju tijekom redovitog studiranja na visokim učilištima, djeci poginulih, umrlih ili nestalih civilnih osoba i osoba na služenju vojnog roka, djeci mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata, mirnodopskim vojnim i civilnim invalidima rata, ako im je ona potrebna s obzirom na prihode njih i njihove obitelji;

- pravo na prednost pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove djeci iza poginulih ili umrlih civilnih osoba, djeci poginulih ili umrlih osoba za vrijeme služenja vojnog roka, djeci civilnim invalidima rata i djeci mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine sa 100% oštećenja organizma, ako im redovni prihodi po članu kućanstva ne prelaze dvostruku svotu mjesečnih redovnih novčanih prihoda;

- pravo na prednost pri zapošljavanju djeci iza poginulih, umrlih ili nestalih civilnih osoba i osoba za vrijeme služenja vojnog roka, mirnodopskim vojnim i civilnim invalidima rata, te bračnom drugu i roditeljima iza poginulih, umrlih ili nestalih civilnih osoba i osoba za vrijeme služenja vojnog roka;

- pravo na prednost pri smještaju u domove socijalne skrbi vojnim i civilnim invalidima rata I. do IV. skupine, roditeljima i bračnom drugu osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. Zakona;

- pravo na jednokratno oslobađanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog u građevinsko zemljište, vojnim i civilnim invalidima rata;

- pravo na staž osiguranja u dvostrukom trajanju za vrijeme provedeno u zatočeništvu civilnim osobama koje su bile zaposlene i odvedene u zatočeništvo, a civilnim osobama koje nisu bile zaposlene, a odvedene u zatočeništvo, pravo na poseban staž u jednostrukom trajanju (civilni invalidi rata);

- pravo na pokriće troškova prijevoza i uobičajenih pogrebnih troškova za poginule civilne osobe u Domovinskom ratu nakon ekshumacije i identifikacije;
- produljuje se rok za medicinsku dokumentaciju zbog bolesti PTSP-a nakon zlostavljanja odnosno otpusta iz zatočeništva;
- produljuje se rok za podnošenje zahtjeva za ostvarenje svojstva civilnog invalida rata zbog bolesti ako je bolest neposredna posljedica stradanja u Domovinskom ratu, te se produljuje rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu iza osobe umrle od bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 8. stavka 2. Zakona.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI VOJNIH I CIVILNIH INVALIDA RATA

Uz članak 1.

Ovom se odredbom usklađuje terminologija sa odredbom stavka 2. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Narodne novine", broj: 33/02.)

Uz članak 2. i 3.

Ovim se odredbama uvodi novo pravo koje se ostvaruje s osnove tjelesnog oštećenja. Tim pravom omogućuje se mirnodopskim vojnim invalidima i civilnim invalidima rata, kod kojih postoji preostala radna sposobnost, a nisu stariji od 40 godina žene odnosno 45 godina muškarci da se profesionalnom rehabilitacijom osposobe za samostalan život i rad.

O pravu na profesionalnu rehabilitaciju rješava nadležna područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Postupak ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju i način provođenja profesionalne rehabilitacije uređeni su Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN, br. 143/02).

Invalid za vrijeme dok je na rehabilitaciji ima pravo na novčanu pomoć u visini osnovice za određivanje opskrbnine (33% od 3.326,00 = 1.097,58 kn).

Ako invalid za vrijeme rehabilitacije živi izvan mjesta prebivališta tada ima pravo na uvećanu novčanu pomoć za 50% ($1.097,58 + 50\% = 1.646,37$).

Uz članak 4.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju (NN, br. 149/02) propisano je da se za osobe kojima je priznato svojstvo ratnog vojnog invalida, mirnodopskog vojnog invalida i civilnog invalida rata prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, u državnom proračunu osiguravaju sredstva za plaćanje razlike do pune vrijednosti prava na zdravstvenu zaštitu iz osnovnoga zdravstvenog osiguranja. Stoga je odredba članka 24. Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata suvišna.

Uz članak 5., 6. i 7.

U krug korisnika prava na obiteljsku invalidninu iza smrti invalida uvršteni su i roditelji vojnog odnosno civilnog invalida rata I. – IV. skupine ako je invalid za života koristio pravo na dodatak za njegu i pomoć druge sobe, te ako iza smrti invalida pravo na obiteljsku invalidninu ne koristi udovica i djeca.

Pravo na obiteljsku invalidninu roditelji koriste pod istim uvjetima kao i bračni drug, a to znači da su s invalidom živjeli u zajedničkom kućanstvu posljednjih 5 godina prije njegove smrti, da nisu u radnom odnosu, da se ne bave privrednom ili profesionalnom djelatnošću i da nisu korisnici mirovine. Samo iza poginule osobe roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Uz članak 8.

Za djecu, bračnog druga i roditelje, koji pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruju iza poginulog civila ili iza osobe poginule na služenju redovnog vojnog roka, povisuje se svota obiteljske invalidnine sa 15% na 25% od invalidnine invalida I. skupine, odnosno nominalno sa 498,90 kn na 831,50 kn mjesečno. Invalidnina iza umrlog vojnog odnosno civilnog invalida rata i dalje ostaje 15% od invalidnine invalida I. skupine, odnosno 498,90 kn mjesečno.

Uz članak 9., 10. i 11.

U krug korisnika prava uvršteni su i članovi obitelji sudionika rata od prije 9.9.1943. do 15.5.1945. godine, umrlih poslije 15.5.1945. godine. Naime, do sada su pravo na opskrbinu imali samo sudionici rata osobno, a sada će to pravo moći ostvariti i članovi obitelji (udovice i djeca kod kojih je nesposobnost za privređivanje nastupila prije 15 godine života).

Za ostvarivanje prava na opskrbninu za sve korisnike, pored prebivališta, sada se uvjetuje i življenjem na teritoriju Republike Hrvatske. Kako opskrbnina ima socijalno zaštitnu funkciju ona ne bi pripadala osobama koje na teritoriju Republike Hrvatske imaju samo formalno prijavljeno prebivalište a stvarno žive na teritoriju druge države.

Osnovica za određivanje opskrbnine članovima obitelji umrlih sudionika rata propisana je u visini od 16,50% od proračunske osnovice (za ostale je 33% - 1.097,58 kn) što nominalno iznosi 548,79 kn mjesečno, isto tako i dodatak za pripomoć u kući u visini od 11,50% od proračunske osnovice (za ostale 23% - 764,98 kn), što nominalno iznosi 382,49 kn mjesečno.

Uz članak 12.

Do sada su pravo na besplatne udžbenike imala djeca, usvojenici i pastorki osoba poginulih ili umrlih pod okolnostima iz članak 5., 6., 7. i 8. Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, a sada se to pravo propisuje i za djecu mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata, te za mirnodopske odnosno civilne invalide rata, pod uvjetom da im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze određeni cenzus (1.995,60 kn).

Uz članak 13.

Propisuje se pravo na prednosti pri upisu u obrazovne ustanove za djecu poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. Zakona, za djecu civilne invalide rata, djecu mirnodopskih vojnih invalida i djecu civilnih invalida rata I. skupine, uz uvjet da prijeđu bodovni odnosno razredbeni prag, odnosno da zadovolje na ispitu sposobnosti i darovitosti u srednjim školama u kojima se provodi prijemni ispit.

Propisuje se pravo na posebni dodatak za djecu poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. Zakona i za djecu koja imaju priznati status civilnog invalida rata, za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama uz uvjet da nisu korisnici opskrbnine i ako im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze određeni cenzus (1.995,60 kn).

Propisuje se pravo na stipendiju tijekom redovitog studiranja na visokim učilištima za djecu osoba poginulih, umrlih ili nestalih, kao i za djecu mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata, te za mirnodopske i civilne invalide rata, uz uvjet da im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze određeni cenzus (1.995,60 kn).

Uvjete i mjerila za ostvarivanje prava na stipendiju propisat će pravilnikom ministar znanosti i tehnologije uz suglasnost ministra rada i socijalne skrbi.

Propisuje se pravo prednosti pri smještaju u učeničke odnosno studentske domove za djecu osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod određenim okolnostima, te za djecu koja imaju status civilnog invalida rata i za djecu mirnodopskih vojnih i civilnih invalida rata I. skupine, ako im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze određeni cenzus (1.995,60 kn).

Propisuje se pravo prednosti pri zapošljavanju za djecu osoba poginulih, umrlih i nestalih pod zakonom određenim okolnostima, za mirnodopske i civilne invalida rata, te za bračne drugove i roditelje osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod određenim okolnostima. To pravo prednosti može se ostvariti pod uvjetom da nema kandidata iz članka 38. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Propisuje se pravo prednosti pri smještaju u domove socijalne skrbi za vojne i civilne invalide rata I. do IV. skupine, te za roditelje i bračnog druga osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod određenim okolnostima.

Propisuje se pravo na oslobođanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta za izgradnju stambenog, gospodarskog, poslovnog ili javnog objekta, pri dobivanju lokacijske dozvole sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu. Plaćanje te naknade bili bi oslobođeni vojni i civilni invalidi rata bez obzira na postotak oštećenja organizma.

Za osobe koje su kao civili odvedene u zatočeništvo, a bile su zaposlene, vrijeme provedeno u zatočeništvu računa im se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju, a ako nisu bile zaposlene vrijeme provedeno u zatočeništvu računa im se kao poseban staž u jednostrukom trajanju. Za donošenje propisa o načinu i postupku utvrđivanja posebnog staža ovlašten je ministar rada i socijalne skrbi.

Za poginule civile u Domovinskom ratu, nakon postupka ekshumacije i identifikacije, troškove prijevoza i pogreba posmrtnih ostataka na području Republike Hrvatske snosi Ured Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale.

Uz članak 14.

Dopunom članka 56. stavka 1. Zakona ovlašćuje se ministar rada i socijalne skrbi za donošenje propisa o načinu i postupku utvrđivanja posebnog staža.

Uz članak 15.

Dopunom članka 58. stavka 4. Zakona propisuje se od kojeg dana pripadaju nova prava – posebni dodatak i novčana pomoć. Prema toj dopuni pravo na posebni dodatak i pravo na novčanu naknadu za vrijeme profesionalne rehabilitacije pripadaju od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnesenog zahtjeva.

Uz članak 16.

Ovom odredbom utvrđuje se dan kada prestaje neko pravo, te kome se mogu isplatiti dospjele a neisplaćene svote novčanih primanja.

Uz članak 17.

Budući da pravo na doplatak za djecu više nije uređeno Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata stoga je potrebno brisati riječi koje se odnose na taj doplatak.

Uz članak 18.

Ovom odredbom na drugačiji način propisuju se rokovi za medicinsku dokumentaciju koja služi kao dokaz da je bolest nastala, pogoršala se odnosno pojavila se za vrijeme služenja vojnog roka, odnosno da je bolest nastala pod okolnostima članka 8. stavka 2. Zakona, a posebno za medicinsku dokumentaciju za dokazivanje bolesti PTSP, da je nastala pod okolnostima za priznavanje svojstva civilnog invalida rata.

Uz članak 19.

Radi pojašnjenja odredbe članka 74. stavka 3. Zakona propisuje se da će se medicinska dokumentacija uzeti kao dokaz samo ako su iz te dokumentacije vidljive okolnosti stradavanja.

Uz članak 20.

Ovom odredbom jasnije su propisani rokovi za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje svojstva mirnodopskog vojnog invalida po osnovi bolesti, kao i prava na obiteljsku invalidninu po osnovi osobe koja je umrla zbog bolesti zadobivene u vrijeme služenja vojnog roka odnosno bolesti zadobivene zlostavljanjem civila u Domovinskom ratu.

Uz članak 21.

Novouvedena prava - posebni dodatak i novčana pomoć za vrijeme profesionalne rehabilitacije - podliježu reviziji koju obavlja nadležno ministarstvo.

Uz članak 22.

Ovom odredbom propisuje se koji troškovi u svezi s provođenjem Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata padaju na teret državnog proračuna.

Uz članak 23.

Ovom odredbom propisuju se kaznene mjere za pravnu osobu i odgovornu osobu ako ne postupi po određenim odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 24.

Ovom odredbom propisuje se novi rok za ostvarivanje svojstva civilnog invalida rata po osnovi bolesti zadobivene za vrijeme Domovinskog rata, za one osobe koje su taj rok propustile.

Isto tako propisuje se novi rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu, za one osobe kojima je protekao rok iz članka 75. stavka 3. važećeg Zakona.

Uz članak 25.

Ovom odredbom propisuje se obaveza za nadležna prvostupanjka tijela koja po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata rješavaju u prvom stupnju, da u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona po službenoj dužnosti provedu postupak i donesu novo rješenje o pripadajućem pravu iz Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata za sve zatečene korisnike invalidskih prava kojima je na priznata prava utjecao postotak oštećenja organizma utvrđen po osnovi bolesti PTSP.

Novodonijeta rješenja podliježu reviziji koju obavlja nadležno ministarstvo (Ministarstvo rada i socijalne skrbi odnosno Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata).

Propisane su i posljedice za invalida ako onemogući da nadležno liječničko povjerenstvo dađe nalaz i mišljenje.

Uz članak 26.

Budući da više nema nabave udžbenika uz popust, već korisnici navedeni u članku 11. ovoga Zakona imaju pravo na besplatne udžbenike, to je ministar rada i socijalne skrbi ovlašten za donošenje propisa o načinu ostvarivanja prava na besplatne udžbenike.

Uz članak 27.

Ovom odredbom propisuje se terminološko usklađivanje teksta Zakona sa hrvatskim jezikom.

Uz članak 28.

S obzirom da je Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata do sada nekoliko puta mijenjan odnosno dopunjavan i to njegov temeljni, a ne pročišćeni tekst (NN,br.86/92), to je nužno utvrditi i izdati pročišćeni tekst Zakona.

Uz članak 29.

Ovom odredbom uređuje se stupanje na snagu i primjena odredaba ovoga Konačnog prijedloga Zakona. Zakon bi stupio na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", u skladu s odredbom članka 89. stavka 3. Ustava Republike Hrvatske.

Kao izuzetak predlaže se da se odredbe članka 8. 9., 10. i 11. primjenjuju od 1. svibnja 2003. godine. Tim se odredbama propisuju nova novčana prava odnosno povećanje već priznatih (obiteljska invalidnina sa 15% na 25% od invalidnine invalida I. skupine), pa se iz praktičnih i financijskih razloga propisuje primjena tih odredbi od 1. svibnja 2003. godine.

IV. PODACI O FINACIJSKIM SREDSTVIMA POTREBNIM ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ministarstvu rada i socijalne skrbi u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2003. godinu za provođenje Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata osigurano je 472.875.428,00 kuna odnosno za novčana primanja iz toga Zakona 458.671.178,00 kuna.

Imajući u vidu broj korisnika prava na dan 31.12.2002. godine (29.832) i opseg priznatih prava u 2003. godini za koje se mjesečno isplaćuje oko 37.000.000,00 ili 444.000.000,00 kuna godišnje, za prava propisana Konačnim prijedlogom ostaje oko 15.000.000,00 kuna, što je dovoljno, ako se uzme u obzir i smanjenje broja korisnika u 2003. godini (prosječno oko 2.000 godišnje) i primjena odredbi o novim i povećanjem dosadašnjih prava od 1. svibnja 2003. godine.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA U KONAČNOM PRIJEDLOGU ZAKONA (II. ČITANJE) U ODNOSU NA RJEŠENJA U PRIJEDLOGU ZAKONA (I. ČITANJE) I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je raspravljen u Hrvatskom saboru u I. čitanju na 26. sjednici od 8. studenoga 2002. godine, u Konačnom prijedlogu zakona nastale su slijedeće razlike:

1. S obzirom na Zaključak Hrvatskog sabora od 12. prosinca 2002. godine, uz Odluku o sudjelovanju Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF), bilo je nužno izmijeniti dosadašnju odredbu u Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata koja se odnosi na pripadnike oružanih snaga u obavljanju vojnih dužnosti u stranoj zemlji, u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija.

2. Odredbom članka 5. Konačnog prijedloga zakona u krug korisnika prava na obiteljsku invalidninu po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata uvršteni su roditelji vojnog i civilnog invalida rata I. do IV. skupine koji je za života koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe.

Odredbom članka 6. Konačnog prijedloga zakona propisuje se pod kojim uvjetima roditelji mogu ostvariti pravo na obiteljsku invalidninu. Uvjet je da niti jedan član uže obitelji (bračni drug i djeca) ne koristi pravo na obiteljsku invalidninu.

Na neophodnost propisivanja ovoga prava upozoravale su udruge, pojedinci, a i zastupnici u Hrvatskom saboru tijekom rasprave o Prijedlogu zakona. To pravo odnosi se na roditelje civilnih invalida iz Domovinskog rata. Naime, roditelji su se morali brinuti o djetetu – teškom invalidu, nisu se mogli zaposliti zbog skrbi o invalidu, pa se nisu osigurali za starost, te je stoga bilo nužno propisati ovo pravo.

3. U članku 13. uvodi se novo pravo posebni dodatak kao novčano primanje djeci osoba poginulih, umrlih ili nestalih pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8.

Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata i djeci civilnim invalidima iz Domovinskog rata, na traženje udruga iz Domovinskog rata. Pravo na ovo novčano primanje pripadalo bi djeci za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama, pod uvjetom da im redovni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze 1.995,60 kn i da nisu korisnici opskrbnine. Naime, ovdje se radi o djeci koja ne ostvaruju pravo na obiteljsku invalidninu niti opskrbninu.

4. Uvažavajući primjedbu Odbora za veterane Hrvatskog sabora, člankom 23. Konačnog prijedloga zakona propisuju se sankcije za nepoštivanje odredbi iz članka 13. Konačnog prijedloga zakona.

5. U članku 5. Konačnog prijedloga zakona propisano je da će se odredbe članka 8., 9., 10. i 11. toga Zakona primjenjivati od 1. svibnja 2003. godine što je razlika u odnosu na članak 20. Prijedloga zakona. Do razlika je došlo stoga što bi bilo nepraktično primjenjivati navedene odredbe od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

6. Konačnim prijedlogom zakona sadržane su određene razlike u odnosu na tekst Prijedloga zakona kao posljedica uvažavanja primjedaba, prijedloga i mišljenja saborskih odbora i pojedinih saborskih zastupnika, a koji se odnose prvenstveno na jasnoću izričaja, preciznost pojedinih formulacija i općenito na nomotehničku uređenost kako bi se poboljšala kvaliteta samog sadržaja zakonskog teksta.

VI. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJA NISU PRIHVAĆENA

Prosudjujući raspravu i zaključak Hrvatskog sabora i njegovih radih tijela o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, Prijedlog zakona je prihvaćen s tim da se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja iznijeta u raspravi uzmu u obzir prigodom izrade Konačnog prijedloga zakona.

Veći dio tih prijedloga i mišljenja je prihvaćen i odgovarajuće ugrađen u tekst Konačnog prijedloga zakona, međutim, primjedbe, prijedlozi i mišljenja koje nije bilo moguće prihvatiti su slijedeći:

1. Prijedlog «da visina obiteljske invalidnine iza poginule civilne osobe i osobe poginule za vrijeme služenja vojnog roka umjesto predloženih 25% bude 30% od osnovice» nije se moglo prihvatiti jer to ne omogućavaju osigurana sredstva.

2. Primjedba «da uvjet za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu umjesto sadašnjih 55 za žene odnosno 65 za muškarce, bude za sve 50 godina», nije prihvaćena.

U vezi ove primjedbe ističemo da udovica ili udovac pravo na obiteljsku invalidninu mogu ostvariti sa 55 odnosno 65 godina života a ako obiteljsku invalidninu ostvaruju i koriste sa djecom tada im nije uvjet godine života, već pravo ostvaruju i koriste sa djecom tako dugo dok i jedno od djece ima pravo na obiteljsku invalidninu. Ako su udovica ili udovac nesposobni za privređivanje tada pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruju bez obzira na godine života. Stoga starosnu dob kao uvjet za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu ne treba mijenjati.

TEKST ODREDBI ZAKONA O ZAŠTITI VOJNIH I CIVILNIH INVALIDA RATA KOJI SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 5.

"Ratni vojni invalid je osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane, povrede ili ozljede koju je dobila:

1. u sastavu partizanskih odreda, odnosno Jugoslavenske armije ili izvan njihova sastava pri obavljanju vojnih ili drugih dužnosti po naređenju vojnih organa ili organa vlasti od 17. travnja 1941. do 15. svibnja 1945;

2. u sastavu hrvatske domovinske vojske mobilizirane od 17. travnja 1941. do 15. svibnja 1945., odnosno do otpuštanja iz zarobljeništva, iako je s tim u vezi bila pravomoćno osuđivana nakon 15. svibnja 1945;

3. u sastavu jugoslavenske vojske za vrijeme rata od 6. do 17. travnja 1941. ili kasnije kao ratni zarobljenik u logorima;

4. pri obavljanju vojnih dužnosti u stranoj zemlji koja je u oružanom sukobu, ako ju je na te dužnosti uputio nadležni vojni organ u okviru međunarodnih obveza poslije 15. svibnja 1945."

Članak 6.

"Mirnodopski vojni invalid je osoba koja je u miru, bez svoje krivnje, ranjena, povrijeđena ili ozlijeđena, pa je zbog toga njezin organizam oštećen za najmanje 20% i to:

1. kao djelatna vojna osoba u obavljanju specifičnih vojnih dužnosti u oružanim snagama Republike Hrvatske (bojeve vježbe, bojevo gađanje, služba straže, situacija bojeve gotovosti i sl.);

2. kao vojna osoba u obavljanju obvezne vojne službe u oružanim snagama Republike Hrvatske ili u svezi s tom službom ili u obavljanju dužnosti u vojnoj školi u svojstvu kadeta koji se osposobljava za oružane snage Republike Hrvatske;

3. kao aktivna vojna osoba u obavljanju specifičnih vojnih dužnosti u Jugoslavenskoj narodnoj armiji (bojeve vježbe bojevo gađanje, služba straže, situacija bojeve gotovosti i sl.) do 8. svibnja 1991;

4. kao vojna osoba u obavljanju obvezne vojne službe u Jugoslavenskoj narodnoj armiji u koju ju je uputilo nadležno tijelo Republike Hrvatske ili u svezi s tom službom, osim ako joj je organizam oštećen neposrednim aktivnim sudjelovanjem u oružanim akcijama protiv Republike Hrvatske. Ne smatra se da su neprijateljski djelovali protiv Republike Hrvatske oni hrvatski državljani koji su kao vojni obveznici upućeni na bojište u sastavu bivše JNA protiv vlastite volje i bez mogućnosti da budu otpušteni ili da pobjegnu iz te vojske;

5. na vojnoj vježbi pričuvnog vojnog sastava Republike Hrvatske ili drugih službi i jedinica organiziranih od strane Ministarstva obrane;

6. pri obavljanju ili u povodu obavljanja zadataka i poslova službe javne sigurnosti legalnih tijela Republike Hrvatske kod kojih je došlo do uporabe vatrenog ili hladnog oružja.

Odredbe stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na pripadnike Ministarstva unutarnjih poslova i Zbora narodne garde u pogledu oštećenja organizma nastalog u obavljanju stručne obuke u funkciji priprema za obranu Republike Hrvatske.

Nehat se, ne smatra krivnjom u smislu stavka 1. ovoga članka.

Odlazak na bojeve vježbe i bojevo gađanje i povratak s takove vježbe i gađanja odnosno odlazak na vojnu vježbu i povratak s vojne vježbe ne smatra se obavljanjem specifičnih vojnih dužnosti odnosno vojnou vježbom pričuvnog vojnog sastava u smislu stavka 1. točke 1. i 3., odnosno točke 5. ovoga članka."

Članak 8.

"Civilni invalid rata (u daljnjem tekstu: civilni invalid) je osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane, povrede ili ozljede koju je dobila:

1. zlostavljanjem, odnosno lišenjem slobode od strane terorista ili pripadnika Jugoslavenske narodne armije od 17. kolovoza 1990;

2. u svezi s ratnim događajima (bombardiranje, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.);

3. od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka ratnih operacija;

4. u svezi s diverzantskim, odnosno terorističkim akcijama kojima se ugrožava sigurnost ili ustavni poredak Republike Hrvatske;

5. zlostavljanjem odnosno lišenjem slobode od strane okupatora ili njegovih pomagača za vrijeme drugog svjetskog rata.

Civilni invalid je i osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 60% zbog bolesti a bolest je, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna posljedica zlostavljanja odnosno lišenja slobode od strane terorista ili pripadnika Jugoslavenske narodne armije od 17. kolovoza 1990.

Civilni invalid koji po osnovi bolesti stekne i koristi prava po ovom Zakonu najmanje pet godina zadržava svojstvo civilnog invalida ako mu oštećenje organizma smanji ispod 60%, ali ne niže od 20%."

Članak 12.

"Zaštita po ovom Zakonu osigurava se članovima obitelji:

1. osobe poginule, umrle ili nestale pod okolnostima iz članka 5. ovoga Zakona;

2. osobe koja je od rane, povrede ili ozljede, dobivene do 15. svibnja 1945. pod okolnostima iz članka 5., stavka 1. točka 1. i 2. ovoga Zakona umrla do 15. svibnja 1946.;

3. osobe poginule, umrle ili nestale pod okolnostima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona;

4. osobe koja je od rane, povrede, ozljede ili bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 6., stavka 1. točke 2. i 4. i članka 7., stavka 1. ovoga Zakona umrla u roku od godinu dana po otpuštanju iz oružanih snaga;

5. osobe koja je od rane, povrede, ozljede ili bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 8., stavka 1., točke 1., 2. i 3. i stavka 2. ovoga Zakona umrla u roku od godinu dana od dana prestanka neprijateljstava;

6. osobe koja je od rane, povrede ili ozljede dobivene do 15. svibnja 1945. pod okolnostima iz članka 8., stavka 1., točke 2., 3. i 5. ovoga Zakona umrla do 15. svibnja 1946."

Članak 14.

"Ratni i mirnodopski vojni invalidi i civilni invalidi imaju, po osnovi oštećenja organizma, uz uvjete propisane ovim Zakonom, pravo na:

1. osobnu invalidninu;
2. dodatak za njegu i pomoć druge osobe;
3. ortopedski dodatak;
4. kupališno i klimatsko liječenje;
5. pomoć u troškovima liječenja i nabavi ortopedskih pomagala."

Članak 15.

"Radi ostvarivanja prava iz ovoga Zakona vojni i civilni invalidi razvrstavaju se, prema utvrđenom postotku oštećenja organizma, u deset skupina:

- I. skupina - invalidi sa 100% oštećenja organizma kojima je za redovan život potrebna tuđa njega i pomoć druge osobe,
- II. skupina - invalidi sa 100%" oštećenja organizma,
- III. skupina - invalidi sa 90% oštećenja organizma,
- IV. skupina - invalidi sa 80% oštećenja organizma,
- V. skupina - invalidi sa 70% oštećenja organizma,
- VI. skupina - invalidi sa 60% oštećenja organizma,
- VII. skupina - invalidi sa 50% oštećenja organizma,

- VIII. skupina - invalidi sa 40% oštećenja organizma,
- IX. skupina - invalidi sa 30% oštećenja organizma,
- X. skupina - invalidi sa 20% oštećenja organizma.

Oštećenjem organizma, prema ovom članku, smatra se oštećenje nastalo kao posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona.

Invalidu koji je zadobio više oštećenja organizma pod različitim okolnostima predviđenim ovim Zakonom, pri ocjenjivanju postotka oštećenja uzimaju se u obzir sva takova oštećenja, a svojstvo se određuje prema oštećenju organizma za koje se, pri ocjenjivanju ukupnoga postotka oštećenja, utvrdi najveći postotak.

Pri utvrđivanju postotka oštećenja organizma osobama kojima je oštećenje organizma nastalo kao posljedica pogoršanja, odnosno ispoljenja bolesti uzima se odgovarajući postotak od cjelokupnog oštećenja organizma s tim da po toj osnovi utvrđeni postotak oštećenja organizma ne može iznositi više od 80%."

Članak 19.

"Pravo ne ortopedski dodatak imaju vojni i civilni invalidi kojima je tjelesno oštećenje utvrđeno zbog težih oštećenja organizma koja su neposredna posljedica dobivene rane, povrede, ozljede ili bolesti koja je uzrokovala amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

Oštećenja organizma iz stavka 1. ovoga članka razvrstavaju se u četiri stupnja prema težini, vrsti i uzroku oštećenja."

Članak 24.

"Vojni i civilni invalid ima pravo na naknadu troškova bolničkog i rehabilitacijskog liječenja i troškova za proteze, ortopedska i druga pomagala, pomoćne i sanitarne sprave, u visini u kojoj po propisima o zdravstvenoj zaštiti sudjeluje u tim troškovima, ako mu je liječenje odnosno pomagalo potrebno u ostvarivanju zdravstvene zaštite u svezi s oštećenjem organizma na osnovi kojeg je ostvario svojstvo invalida."

Članak 25.

"Članovi obitelji osoba iz članka 12. ovoga Zakona imaju uz uvjete propisane ovim Zakonom, pravo na obiteljsku invalidninu.

Pravo na obiteljsku invalidninu, uz uvjete propisane ovim Zakonom, ima i bračni drug i djeca vojnog, odnosno i civilnog invalida I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe.

Članovi obitelji osoba iz članka 12. točke 1. do 2. ovoga Zakona, uz uvjete propisane ovim Zakonom, imaju pravo i na uvećanu obiteljsku invalidninu."

Članak 26.

"Pravo na obiteljsku invalidninu članovi uže obitelji mogu ostvariti pod ovim uvjetima:

1. udovica - kad navršši 55 godina života ili udovac kad navršši 65 godina života, a i prije navršених 55, odnosno 65 godina života ako su nesposobni za privređivanje;

2. djeca, usvojenici i pastorčad - do navršene 15. godine života odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovnog školovanja, ali najkasnije do navršene 26. godine života, a ako su nesposobni za privređivanje, dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života, odnosno za vrijeme redovnog školovanja, prije navršene 26. godine života.

Ako je školovanje prekinuto zbog služenja vojnog roka ili bolesti, pravom na obiteljsku invalidninu ove se osobe mogu koristiti i za vrijeme služenja vojnog roka, odnosno trajanja bolesti do navršene 26. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog služenja vojnog roka odnosno bolesti izgubile od redovnog školovanja, ako je redovno školovanje nastavljeno prije navršene 26. godine života;

3. osoba iz točke 2. ovoga stavka za izvanrednog školovanja na prvoj godini više škole odnosno fakulteta ili druge visoke škole, uz uvjet da je na prvu godinu studija upisana u godini u kojoj je završila srednju školu i da je nezaposlena.

Ako užu obitelj čine bračni drug s jednim članom ili više članova obitelji iz stavka 1., točke 2. ovoga članka, bračni drug ima pravo na obiteljsku invalidninu kao sukorisnik s njima, bez obzira na uvjete iz stavka 1., točke 1. ovoga članka i to dok i jedno od te djece ima pravo na invalidninu.

Bračni drug vojnog odnosno civilnog invalida I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe po osnovi oštećenja organizma ima, uz uvjete iz stavka 1., točke 1. ovoga članka, pravo na obiteljsku invalidninu, ako je s invalidom živio u bračnoj zajednici i zajedničkom kućanstvu posljednjih pet godina prije njegove smrti, ako nije zaposlen, ne bavi se privrednom ili profesionalnom djelatnošću i nije korisnik mirovine."

Obiteljsku invalidninu pastorčad može ostvariti ako ih je osoba od koje izvode pravo uzdržavala najmanje posljednju godinu dana prije smrti.

Članak 27.

"Roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Očuh, maćeha i usvojitelji, koji su osobu od koje izvode pravo uzdržavali ili ih je ta osoba uzdržavala najmanje pet godina prije smrti, imaju također pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi u obitelji ostvarili to pravo.

Očuh, maćeha ili usvojitelj koji ispunjava uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu ima preče pravo od roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema osobi od koje bi izvodio pravo."

Članak 28.

"Osnovica za određivanje visine obiteljske invalidnine je mjesečna svota osobne invalidnine invalida I skupine.

Obiteljska invalidnina za jednog korisnika iznosi 15% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

Obiteljska invalidnina za jednog korisnika iza osobe iz članka 12. točke 1. do 2. ovoga Zakona iznosi 40% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

Ako pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruje više članova obitelji za svakog sukorisnika svota obiteljske invalidnine iz stavka 2., odnosno stavka 3. ovoga članka povećava se za 50%."

Članak 34.

"Pravo na opskrbninu imaju korisnici osobne invalidnine, korisnici obiteljske invalidnine - osobe iz članka 25., stavka 1. i 2. ovoga Zakona i sudionici rata, koji imaju prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske, ako su nesposobni za privređivanje i ispunjavaju ove uvjete:

1. da nisu zaposleni;
 2. da samostalno ne obavljaju privrednu ili profesionalnu djelatnost;
 3. da nisu korisnici mirovine;
 4. da nisu korisnici novčanog primanja u svezi s prekvalifikacijom ili dokvalifikacijom, odnosno zbog nezaposlenosti ili stalne mjesečne novčane pomoći po propisima o socijalnoj zaštiti;
 5. da oni i članovi njihove obitelji u kućanstvu nemaju ukupno druge redovne novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% proračunske osnovice.
- Pravo na opskrbninu, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, imaju i slijepi članovi obitelji iza smrti invalida I. do VII. skupine i sudionika rata."

Članak 37.

"Osnovica za određivanje opskrbnine iznosi 33% od proračunske osnovice.

Korisnicima koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na opskrbninu, opskrbnina se određuje u visini osnovice.

Korisnicima koji u kućanstvu imaju prihod od poljoprivredne djelatnosti odnosno druge redovne prihode od utjecaja na opskrbninu, opskrbnina se određuje u visini razlike između dijela prihoda koji mjesečno otpada na korisnika i osnovice za određivanje opskrbnine.

Ako dva ili više sukorisnika obiteljske invalidnine ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na opskrbninu, opskrbnina određena prema stavku 2. odnosno 3. ovoga članka povećava se za 50% za svakog daljnjeg korisnika.

Ako oba bračna druga ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na opskrbninu, po različitim osnovama, opskrbnina im se određuje kao jednom korisniku i tako određena povećava za 50% za drugog bračnog druga."

Članak 47.

"Korisniku opskrbnine koji zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može sam ispunjavati osnovne životne zahtjeve, pripada dodatak za pripomoć u kući, ako ne koristi dodatak za njegu i pomoć druge osobe po ovome Zakonu ili po drugim propisima.

Dodatak za pripomoć u kući iznosi mjesečno 23% od proračunske osnovice.

Članak 48a.

"Djeca, usvojenici i pastorčad osoba poginulih ili umrlih pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona imaju pravo na besplatne obvezatne udžbenike za

potrebe redovnog školovanja u osnovnim, srednjim, višim ili visokim školama, odnosno fakultetima.

Djeca, usvojenici i pastoračad vojnih i civilnih invalida rata čija je invalidnost nastupila pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona, pri kupnji obvezatnih udžbenika za potrebe redovnog školovanja u osnovnim, srednjim, višim ili visokim školama, odnosno fakultetima, imaju pravo na popust u cijeni udžbenika u visini utvrđenog postotka oštećenja organizma vojnog, odnosno civilnog invalida rata, od kojeg izvode pravo.

Pravo na popust u cijeni, pri kupnji obvezatnih udžbenika za potrebe redovnog školovanja u osnovnim, srednjim, višim i visokim školama, odnosno fakultetima, imaju i vojni, odnosno civilni invalidi rata u visini utvrđenog postotka oštećenja organizma nastalog pod okolnostima iz članka 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona.

Osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, koje po drugim propisima imaju pravo na besplatne udžbenike, ne mogu koristiti prava iz ovoga članka."

Članak 56.

"Ministar rada i socijalne skrbi donosi propise: o utvrđivanju postotka oštećenja organizma prema stupnju oštećenja i drugim uvjetima i kriterijima za utvrđivanje invaliditeta; o medicinskim indikacijama za razvrstavanje invalida od I. do IV. skupine prema stupnju potrebe za njegom i pomoći druge osobe; o oštećenju organizma po osnovi kojih invalid ima pravo na ortopedski dodatak i razvrstavanju tih oštećenja u stupnjeve; o indikacijama i kontraindikacijama za kupališno i klimatsko liječenje, trajanju liječenja, uvjete, postupak i način ostvarivanja toga liječenja; o načinu ostvarivanja i korištenja prava na besplatnu i povlaštenu vožnju i na naknadu troškova prijevoza; o načinu isplate novčanih primanja i drugih troškova po ovom Zakonu, načinu vođenja evidencije o obavljenim isplatama i dostavi izvješća o potrošenim sredstvima prema ovom Zakonu i kontroli namjenskog trošenja sredstava; te o radu liječničkih povjerenstava u postupku za ostvarivanje prava po ovome Zakonu.

Ministar rada i socijalne skrbi može propisati pravo na specijalna pomagala za invalide koji su izgubili vid na oba oka."

Članak 58.

"Osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljska invalidnina i uvećana obiteljska invalidnina,

pripadaju od prvog dana idućeg mjeseca od dana ispunjenja uvjeta je zahtjev za priznavanje tih prava podnijeti u roku od tri mjeseca od dana ispunjenja uvjeta.

Ako je zahtjev za priznavanje prava na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljsku invalidninu i uvećanu obiteljsku invalidninu, podnijet po isteku roka od tri mjeseca od dana ispunjenja uvjeta, ta prava pripadaju od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva.

Danom ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava po osnovi bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 1. i članka 7., stavka 1. ovoga Zakona smatra se dan otpuštanja iz oružanih snaga.

Opskrbnina i dodatak za pripomoć u kući pripadaju od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva.

Ako je zahtjev za priznavanje prava na opskrbninu podnijet prije donošenja rješenja o priznavanju prava na invalidninu, opskrbnina pripada od prvog dana idućeg mjeseca nakon što je na rješenje o pravu na invalidninu data suglasnost u revizionom postupku.

Ako je zahtjev za priznavanje prava na dodatak za pripomoć u kući podnijet prije donošenja rješenja o priznanju prava na opskrbninu, dodatak za pripomoć u kući pripada od prvog dana idućeg mjeseca nakon donošenja rješenja o priznanju prava na opskrbninu.

Iznimno od odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka pravo na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljsku invalidninu i uvećanu obiteljsku invalidninu - za oštećenje organizma nastalo, odnosno smrt osobe od koje se izvodi pravo nastupilo pod okolnostima iz članka 5. stavka 1. točke 1. i stavka 2. ovoga Zakona pripada od prvog dana idućeg mjeseca po ispunjenju uvjeta.

Doplatak za djecu pripada od dana određenog propisima o tome doplatku."

Članak 62.

"Dospjele, a neisplaćene svote novčanih primanja iz ovoga Zakona isplaćuju se članovima obitelji koji su s korisnikom do njegove smrti živjeli u zajedničkom kućanstvu."

Članak 64.

"Korisniku opskrbnine koji boravi u inozemstvu prestaje pravo na opskrbninu, pravo na dodatak za pripomoć u kući i pravo na doplatak za djecu nakon tri mjeseca neprekidnog boravka u inozemstvu."

Članak 70.

"Prava po ovom Zakonu, koja se stječu po osnovi rane, povrede ili ozljede dobivene pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 1., 3. i 5. i stavka 2., članka 6., stavka 1., točke 1., 2., 4., 5. i 6. i stavka 2. i članka 8., stavka 1. ovoga Zakona, odnosno po osnovi smrti osobe pod tim okolnostima, ne zastarijevaju.

U pogledu zastare isplate novčanih primanja po ovom Zakonu primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zastara potraživanja."

Članak 72.

"Činjenica da je rana, povreda ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 5. i 6. i članka 8., stavka 1. ovoga Zakona utvrđuje se samo pisanim dokaznim sredstvima.

Pisanim dokaznim sredstvom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio izdana od nadležne vojne jedinice ili ustanove, odnosno od nadležnog tijela državne uprave.

Pisanim dokaznim sredstvom u smislu stavka 1. ovoga članka za utvrđivanje činjenice da se rana, povreda ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 3 i članka 8., stavka 1. ovoga Zakona smatra se i medicinska dokumentacija o liječenju tijekom drugog svjetskog rata i neposredno nakon tog rata, a najkasnije od 15. svibnja 1946. za oštećenje organizma nastalo do 15. svibnja 1945, a za oštećenje organizma nastalo pod okolnostima iz članka 8., stavka 1., točke 1. do 4. ovoga Zakona u vremenu od 30. svibnja 1990. do dana prestanka neprijateljstva, medicinska dokumentacija o liječenju neposredno nakon ranjavanja, povređivanja ili ozljeđivanja, a najkasnije tri mjeseca od dana prestanka neprijateljstva.

Pisanim dokaznim sredstvom o činjenici da je rana, povreda ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 5, stavka 1., točka 3. ovoga Zakona iznimno se može smatrati i odgovarajuća potvrda izdana od Društva ratnih veterana "Hrvatski domobran".

Članak 73.

"Činjenica da je bolest nastala, pogoršala se odnosno pojavila pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 1., članka 7. stavka 1. i članka 8., stavka 2. ovoga Zakona utvrđuje se na temelju medicinske dokumentacije koja potječe iz vremena sudjelovanja u obrani Republike Hrvatske, službe u oružanim snagama odnosno trajanja neprijateljstva ili iz razdoblja 30 dana nakon prestanka sudjelovanja u obrani Republike Hrvatske, otpuštanja iz oružanih snaga, odnosno prestanka neprijateljstva."

Članak 74.

"Činjenica da je osoba od koje članovi obitelji izvode prava po odredbama ovoga Zakona poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 5. i 6., članka 7., stavka 1. i članka 8., stavka 1. i 2. ovoga Zakona utvrđuje se pisanim dokaznim sredstvima.

Pisanim dokaznim sredstvom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio izdana od nadležne vojne jedinice ili ustanove odnosno od nadležnog tijela državne uprave odnosno rješenje općinskog suda o proglašenju nestale osobe umrlom.

Pisanim dokaznim sredstvom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se i medicinska dokumentacija o liječenju, odnosno uzroku smrti osobe od koje se izvodi pravo.

Pisanim dokaznim sredstvom o činjenici da je osoba od koje članovi obitelji izvode prava po odredbama ovoga Zakona poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 3. ovoga Zakona iznimno se može smatrati i odgovarajuća potvrda izdana od Društva ratnih veterana "Hrvatski domobran".

Članak 75.

"Zahtjev za priznavanje svojstva ratnog vojnog invalida, mirnodopskog vojnog invalida odnosno civilnog invalida po osnovi oštećenja organizma nastalog zbog bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 1., članka 7., stavka 1. i članka 8., stavka 2. ovoga Zakona može se podnijeti nakon prestanka sudjelovanja u obrani Republike Hrvatske; otpuštanja iz oružanih snaga, odnosno prestanka neprijateljstava, a najkasnije u roku od pet godina od dana prestanka sudjelovanja u obrani Republike Hrvatske, otpuštanja iz oružanih snaga, odnosno prestanka neprijateljstava.

Zahtjev za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi osobe koja je od bolesti dobivene, odnosno pogoršane ili ispoljene pod okolnostima iz članka 5., stavka 1., točke 1., članka 7., stavka 1. i članka 8., stavka 2. ovoga Zakona umrla u roku od godinu dana po prestanku sudjelovanja u obrani Republike Hrvatske, po otpuštanju iz oružanih snaga, odnosno po prestanku neprijateljstava, može se podnijeti u roku od pet godina od dana smrti te osobe, a najkasnije u roku od pet godina od dana kad je ta osoba prestala sudjelovati u obrani Republike Hrvatske, ili otpuštena iz oružanih snaga, odnosno od dana prestanka neprijateljstava.

Pod prestankom sudjelovanja u obrani Republike Hrvatske podrazumijeva se prestanak neprijateljstava, odnosno otpuštanje iz oružanih snaga Republike Hrvatske, ako je oboljela osoba otpuštena iz oružanih snaga prije prestanka neprijateljstava.

Pod otpuštanjem iz oružanih snaga podrazumijeva se prekidanje obveze služenja vojnog roka, otpuštanje vojnika nakon odsluženja vojnog roka ili zbog nesposobnosti za vojnu službu i otpuštanje vojnih obveznika s vojnih vježbi u jedinicama ili ustanovama oružanih snaga u smislu propisa o vojnoj obvezi, te otpuštanje sa školovanja kadeta vojnih škola."

Članak 79.

"Rješenje, donijeto u prvom stupnju, kojim se utvrđuje vojni i civilni invaliditet, pravo na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljsku invalidninu, uvećanu obiteljsku invalidninu, opskrbninu, dodatak za pripomoć u kući i doplatak za djecu podliježe reviziji.

Reviziju obavlja, po službenoj dužnosti, nadležno drugostupanjsko tijelo uprave.

Ako je protiv rješenja prvostupanjskog tijela uprave izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije izjavljena žalba, tijelo koje je donijelo to rješenje dostavit će ga, zajedno sa spisima predmeta tijelu nadležnom za reviziju u roku od 8 dana od dana isteka roka za žalbu.

Revizija odgađa izvršenje rješenja."

Članak 92.

"Troškovi u svezi s radom liječničkih komisija, troškovi usluga platnog prometa za isplatu novčanih primanja te troškovi tiskanja tiskanica za izvršavanje rješenja po ovom Zakonu isplaćuju se iz sredstava osiguranih prema članku 4. ovoga Zakona."

Članak 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN, broj: 58/93).

"Propise o načinu ostvarivanja prava na besplatne udžbenike, odnosno nabavu udžbenika uz popust, donosi ministar rada i socijalne skrbi."